1-казус

2020 йил 1январь ҳолатида хусусий корхонанинг счётларида қуйидаги қолдиқ мавжуд.

Актив	Сумма	Актив	Сумма
Асосий воситалар 0100	25 000 000	Устав капитали 8330	3 000 000
Материаллар 1010	1 800 000	Резерв капитали 8520	450 000
Тугалланмаган ишлаб чиқариш 2010	900 000	Қисқа муддатли банк кредити 6810	20 000 000
Тайёр маҳсулотлар 2810	450 000	Тақсимланмаган фойда 8710	2 000 000
Кассадаги пул маблағи 5010	5 000	Бюджетга қарзлар 6410	1 437 750
Ҳисоб-китоб счёти 5110	2 710 650	Мақсадли фондларга қарзлар 6520	1 477 750
Харидорларнинг қарзлари 4010	750 000	Иш ҳақи бўйича қарзлар 6710	1 000 150
Бошқа дебиторларнинг қарзлари 4890	350 000	Мол етказиб берувчиларга қарз 6010	2 600 000
Жами	**31 965 650**	**Жами**	**31 965 650**

Ҳисобот даври давомида хусусий корхонада қуйидаги хўжалик операциялари содир бўлган.

Т/р	Хўжалик операцияларнинг мазмуни	Сумма	Бух.проводка	
			Д-т	К-т
1	Иш ҳақи бериш учун ҳисоб-китоб счётидан кассага пул олиб келинди.	1 000 150		
2	Кассадан ишчиларга иш ҳақи берилди.	910 150		
3	Ўз вақтида олинмаган иш ҳақи депонентга ўтказилди.	90 000		
4	Ўз вақтида олинмаган иш ҳақи банкка топширилди.	90 000		
5	Харидорлардан олдиндан аванс олинди	900 000		
6	Мол етказиб берувчилардан материаллар қабул қилинди	250 000		
7	Омбордан ишлаб чиқаришга метариал берилди	100 000		
8	Ишлаб чиқаришда фойдаланилмаган материаллар омборга қайтариб топширилди.	10 000		
9	Ишлаб чиқаришдан тайёр маҳсулотлар	715 000		

	қабул қилинди			
10	Мол етказиб берувчиларга қарзлар тўланди	186 000		
11	Бюджетга қарзлар тўланди	460 000		
12	Давлатнинг мақсадли фондларига қарз тўланди	500 000		
13	Ишлаб чиқаришдаги асосий воситаларга эскириш ҳисобланди	15 000		
14	Ишчиларга иш ҳақи ҳисобланди	5 000 000		
15	Меҳнатга ҳақ тўлаш фондидан ягона ижтимоий тўлов ҳисобланди (12%)			
16	Иш ҳақидан қуйидагилар ушлаб қолинди: а) даромад солиғи ушлаб қолинди			
	б) шахсий жамғариб бориладиган пенсия ҳисоб рақамига 0,1%			

Топшириқ:

1. Бухгалтерия проводкаларини беринг.
2. Бухгалтерия ҳисобининг счётларини очинг.
3. Счётларда хўжалик операцияларини акс эттиринг.
4. Счётлардаги оборотларни ва қолдиқни ҳисобланг.
5. Бухгалтерия балансини тайёрланг.

Хисобот даврида давомида хусусий корхонадаги хўжалик операцияларини бугалтерия хисоб варақалари режаси бўйича қуйидаги жадвалда бугалтерия ўтказмаларини берамиз.
Шу ўринда бугалтерия баланси ҳақида –корхона маблағлари ва уларнинг ташкил топиш манбалари ҳолатини пул шаклида гуруҳлаш ва акс эттириш усулидир.Бугалтерия ҳисобининг предмети умумлашган ҳолдаги аниқ бугалтерия обектларидан ташкил топган (йиғилган) ташкилот фаолиятидир.Унга:
--корхонаниг мулки (асосий маблағлар ва номоддий активлар натурал кўринишдаги КТВ
--бу мулкнинг пайдо бўлиш омиллари
--корхонанинг хўжалик операцияларида акс этадиган фаолиятлари жараёни киради.
Шунингдек хўжалик юритиш операциялари –хўжалик юритиш воситалари таркибига ёки унинг пайдо бўлиш манбаларига ўзгаришлар кирита оладиган ҳаракатлар ёки ҳодисаларларгина бугалтерия ҳисобига киритилади.

Т/р	Хўжалик операцияларнинг мазмуни	Сумма	Бух.проводка	
			Дебид	Кредит
1	Иш ҳақи бериш учун ҳисоб-китоб счётидан кассага пул олиб келинди.	1 000 150	5010	5110
2	Кассадан ишчиларга иш ҳақи берилди.	910 150	6710	5010
3	Ўз вақтида олинмаган иш ҳақи депонентга ўтказилди.	90 000	6710	6720
4	Ўз вақтида олинмаган иш ҳақи банкка топширилди.	90 000	5110	5010
5	Харидорлардан олдиндан аванс олинди	900 000	5110	6310
6	Мол етказиб берувчилардан материаллар қабул қилинди	250 000	1010	6010
7	Омбордан ишлаб чиқаришга метариал берилди	100 000	2010	1010
8	Ишлаб чиқаришда фойдаланилмаган материаллар омборга қайтариб топширилди.	10 000	1010	2010
9	Ишлаб чиқаришдан тайёр маҳсулотлар қабул қилинди	715 000	2810	2010
10	Мол етказиб берувчиларга қарзлар тўланди	186 000	6010	5110
11	Бюджетга қарзлар тўланди	460 000	6410	5110
12	Давлатнинг мақсадли фондларига қарз тўланди	500 000	6520	5110
13	Ишлаб чиқаришдаги асосий воситаларга эскириш ҳисобланди	15 000	2010	0230
14	Ишчиларга иш ҳақи ҳисобланди	5 000 000	2010	6710
15	Меҳнатга ҳақ тўлаш фондидан ягона ижтимоий тўлов ҳисобланди (12%)	600 000	2010	6520
16	Иш ҳақидан даромад солиғи ушлаб қолинди	600 000	6710	6410
17	Иш ҳақидан шахсий жамғариб бориладиган пенсия ҳисоб рақамига бадал ушлаб қолинди	5 000	6710	6420

Бухгалтерия ҳисобининг счётларини очиб, ушбу счётларда хўжалик операцияларини акс эттирамиз.

0100	Асосий воситалар	Дебит	Кредит
	Сальдо бошига	25 000 000	
1			
	Оборот жами:	0	0
	Сальдо охирига	25 000 000	

1010	Хом ашё ва материаллар	Дебит	Кредит
	Сальдо бошига	1 800 000	
1	Мол етказиб берувчилардан материаллар қабул қилинди	250 000	
2	Омбордан ишлаб чиқаришга метариал берилди		100 000
3	Ишлаб чиқаришда фойдаланилмаган материаллар омборга қайтариб топширилди.	10 000	
	Оборот жами:	260 000	100 000
	Сальдо охирига	1 960 000	

2010	Асосий ишлаб чиқариш	Дебит	Кредит
	Сальдо бошига	900 000	
1	Омбордан ишлаб чиқаришга метариал берилди	100 000	
2	Ишлаб чиқаришда фойдаланилмаган материаллар омборга қайтариб топширилди.		10 000

3	Ишлаб чиқаришдан тайёр маҳсулотлар қабул қилинди		715 000
4	Ишлаб чиқаришдаги асосий воситаларга эскириш ҳисобланди	15 000	
5	Ишчиларга иш ҳақи ҳисобланди	5 000 000	
6	Меҳнатга ҳақ тўлаш фондидан ягона ижтимоий тўлов ҳисобланди (12%)	600 000	
	Оборот жами:	5 715 000	725 000
	Сальдо охирига	5 890 000	

2810	Омбордаги тайёр маҳсулотлар	Дебит	Кредит
	Сальдо бошига	450 000	
1	Ишлаб чиқаришдан тайёр маҳсулотлар қабул қилинди	715 000	
	Оборот жами:	715 000	0
	Сальдо охирига	1 165 000	
4010	Харидорлар ва буюртмачилардан олинадиган счётлар	Дебит	Кредит
	Сальдо бошига	750 000	
1			
	Оборот жами:	0	0
	Сальдо охирига	750 000	

4890	Бошқа дебиторлар қарзлари	Дебит	Кредит
	Сальдо бошига	350 000	
1			
	Оборот жами:	0	0
	Сальдо охирига	350 000	

5010	Миллий валютадаги пул маблағлари	Дебит	Кредит
	Сальдо бошига	5 000	
1	Иш ҳақи бериш учун ҳисоб-китоб счётидан кассага пул олиб келинди.	1 000 150	
2	Кассадан ишчиларга иш ҳақи берилди.		910 150

3	Ўз вақтида олинмаган иш ҳақи банкка топширилди.		90 000
	Оборот жами:	1 000 150	1 000 150
	Сальдо охирига	5 000	

5110	Ҳисоб-китоб счёти	Дебит	Кредит
	Сальдо бошига	2 710 650	
1	Иш ҳақи бериш учун ҳисоб-китоб счётидан кассага пул олиб келинди.		1 000 150
2	Ўз вақтида олинмаган иш ҳақи банкка топширилди.	90 000	
3	Харидорлардан олдиндан аванс олинди	900 000	
4	Мол етказиб берувчиларга қарзлар тўланди		186 000
5	Бюджетга қарзлар тўланди		460 000
6	Давлатнинг мақсадли фондларига қарз тўланди		500 000
	Оборот жами:	990 000	2 146 150
	Сальдо охирига	1 554 500	

0230	Машина ва асбоб-ускуналарнинг эскириши	Дебит	Кредит
	Сальдо бошига		0
1	Ишлаб чиқаришдаги асосий воситаларга эскириш ҳисобланди		15 000
	Оборот жами:	0	15 000
	Сальдо охирига		15 000
6010	Мол етказиб берувчилар ва пудратчиларга тўланадиган счётлар	Дебит	Кредит
	Сальдо бошига		2 600 000
1	Мол етказиб берувчилардан материаллар қабул қилинди		250 000
2	Мол етказиб берувчиларга қарзлар тўланди	186 000	
	Оборот жами:	186 000	250 000
	Сальдо охирига		2 664 000

6310	Харидорлар ва буюртмачилардан олинган бўнаклар	Дебит	Кредит
	Сальдо бошига		0
1	Харидорлардан олдиндан аванс олинди		900 000
	Оборот жами:	0	900 000
	Сальдо охирига		900 000

6410	Бюджетга тўловлар бўйича қарз	Дебит	Кредит
	Сальдо бошига		1 437 750
1	Бюджетга қарзлар тўланди	460 000	
2	Иш ҳақидан даромад солиғи ушлаб қолинди		595 000
	Оборот жами:	460 000	595 000
	Сальдо охирига		1 572 750

6520	Мақсадли давлат жамғармаларига тўловлар	Дебит	Кредит
	Сальдо бошига		1 477 750
1	Давлатнинг мақсадли фондларига қарз тўланди	500 000	
2	Меҳнатга ҳақ тўлаш фондидан ягона ижтимоий тўлов ҳисобланди (12%)		600 000
3	Иш ҳақидан шахсий жамғариб бориладиган пенсия ҳисоб рақамига бадал ушлаб қолинди		5 000
	Оборот жами:	500 000	605 000
	Сальдо охирига		1 582 750

6710	Меҳнат ҳақи бўйича ходим билан ҳисоблашишлар	Дебит	Кредит

	Сальдо бошига		1 000 150
1	Кассадан ишчиларга иш ҳақи берилди.	910 150	
2	Ўз вақтида олинмаган иш ҳақи депонентга ўтказилди.	90 000	
3	Ишчиларга иш ҳақи ҳисобланди		5 000 000
4	Иш ҳақидан даромад солиғи ушлаб қолинди	595 000	
5	Иш ҳақидан шахсий жамғариб бориладиган пенсия ҳисоб рақамига бадал ушлаб қолинди	5 000	
	Оборот жами:	1 600 150	5 000 000
	Сальдо охирига		4 400 000

6720	Депонентланган иш ҳақи	Дебит	Кредит
	Сальдо бошига		0
1	Ўз вақтида олинмаган иш ҳақи депонентга ўтказилди.		90 000
	Оборот жами:	0	90 000
	Сальдо охирига		90 000

6810	Қисқа муддатли банк кредитлари	Дебит	Кредит
	Сальдо бошига		20 000 000
	Оборот жами:	0	0
	Сальдо охирига		20 000 000

8330	Пай ва улушлар	Дебит	Кредит
	Сальдо бошига		3 000 000
1			
	Оборот жами:	0	0
	Сальдо охирига		3 000 000

8520	Резерв капитали (фонди)	Дебит	Кредит
	Сальдо бошига		450 000
1			
	Оборот жами:	0	0

	Сальдо охирига		450 000

8710	Ҳисобот даврининг тақсимланмаган фойдаси	Дебит	Кредит
	Сальдо бошига		2 000 000
1			
	Оборот жами:	0	0
	Сальдо охирига		2 000 000

Жамланма ҳисобварақлар бўйича айланма қайдномаси орқали счётлардаги оборотларни ва қолдиқни ҳисоб чиқамиз.

Счетлар	Қолдиқ		Оборот		Сальдо	
	Дебит	Кредит	Дебит	Кредит	Дебит	Кредит
0100	25000000				25000000	
1010	1800000		260000	100000	1960000	
2010	900000		5715000	725000	5890000	
2810	450000		715000		1165000	
4010	750000				750000	
4890	350000				350000	
5010	5000		1000150	1000150	5000	
5110	2710650		990000	2146150	1554500	
0230				15000		15000
6010		2600000	186000	250000		2664000
6310				900000		900000
6410		1437750	460000	595000		1572750
6520		1477750	500000	605000		1582750
6710		1000150	1600150	5000000		4400000
6720				90000		90000
6810		20000000				20000000
8330		3000000				3000000
8520		450000				450000
8710		2000000				2000000
Жами	**31965650**	**31965650**	**11426300**	**11426300**	**36674500**	**36674500**

Бугалтерия баланси

Счет	Актив	Сумма	Счет	Пассив	Сумма
	Асосий воситалар	25000000	6010	Мол етказиб берувчиларга қарз	2664000
	Асосий воситаларнинг эскириши	15000	6310	Харидорлардан олинган бўнак	900000
0100	Асосий воситалар	24985000	6410	Бюджетга қарз	1572750
1010	Хом ашё ва материаллар	1960000	6520	Мақсадли давлат жамғармалари қарз	1582750
2010	Тугалланмаган ишлаб чиқариш	5890000	6710	Меҳнат ҳақидан қарздорлик	4400000
2810	Омбордаги тайёр маҳсулотлар	1165000	6720	Депонентланган иш ҳақи	90000
4010	Харидорлар ва буюртмачиларнинг қарзлари	750000	6810	Қисқа муддатли банк кредитлари	20000000
4890	Бошқа дебиторлар қарзлари	350000	8330	Устав капитали	3000000
5010	Кассади пул	5000	8520	Резерв капитали	450000
5110	Хисоб рақамдаги пул	1554500	8710	Тақсимланмаган фойда	2000000
	Баланс	**36659500**		**Баланс**	**36659500**

Шунингдек бугалтерия балансини ҳисоблашда малум бир меьёрларга амал қилиниши талаб етилади.Ҳамма бугалтерия ҳисоблари балансга нисбатан қуйидаги гуруҳларга бўлинади..

1. Доимий счётлар
2. Актив счётлар
3. Пассив счётлар
4. Контр-актив
5. Контр-пассив
6. Транзит счётлар

7. Баланс счётлар.

Ўзбекистон Республикаси Молия вазирининг 2002 йил 27 декабрдаги 140-сонли буйруғига 1- сонли илова

Бухгалтерия баланси - 1-сонли шакл

20__ йил 1 январдан 1 гача

Корхона, ташкилот ____________________

Тармоқ _________________

Ташкилий ҳуқуқий шакли ______________

Мулкчилик шакли _________________

Вазирлик, идора ва бошқалар ___________

Солиқ тўловчининг идентификацион рақами

Ҳудуд

Манзил ________________________________

Улчов бирлиги, минг сум.

	Кодлар
БҲУТ бўйича 1-шакл	071000 1
КТУТ бўйича	
ИФУТ бўйича	
ТҲШТ бўйича	
МШТ бўйича	
ДБИБТ бўйича	
СТИР	
МХОБТ	
Жўнатилган сана	
Қабул қилинган сана	
Тақдим қилиш муддати	

Кўрсаткичлар номи	**Сатр коди**	**Ҳисобот даври бошига**	**Ҳисобот даври охирига**
1	**2**	**3**	**4**
Актив			
I. Узоқ муддатли активлар			
Асосий воситалар:			
Бошланғич (қайта тиклаш) қиймати (0100, 0300)	010	25000000	2500000 0
Эскириш суммаси (0200)	011		15000
Қолдиқ (баланс) қиймати (сатр 010-011)	**012**	**25000000**	**2498500 0**
Номоддий активлар:			
Бошланғич қиймати (0400)	020		
Амортизация суммаси (0500)	021		
Қолдиқ (баланс) қиймати (сатр 020-021)	**022**		
Узоқ муддатли инвестициялар, жами (с	**030**		

040+050+060+070+080), шу жумладан (ат р)			
Қимматли қоғозлар (0610)	040		
Шўъба хўжалик жамиятларига инвестициялар (0620)	050		
Қарам хўжалик жамиятларига инвестициялар (0630)	060		
Чет эл капитали мавжуд бўлган корхоналарга инвестициялар (0640)	070		
Бошқа узоқ муддатли инвестициялар (0690)	080		
Урнатиладиган асбоб-ускуналар (0700)	**090**		
Капитал қўйилмалар (0800)	**100**		
Узоқ муддатли дебиторлик қарзлар (0910, 0920, 0930, 0940)	**110**		
Узоқ муддатли кечиктирилган харажатлар (0950, 0960, 0990)	**120**		
I бўлим бўйича жами (сатр. 012 + 022 + 030 + 090 + 100 + 110 +	**130**	**25000000**	**24985000**
120)			
II. Жорий активлар			
Товар-моддий захиралар, жами (сатр.150+160+170+180), шу жумладан	**140**	**3150000**	**9015000**
Ишлаб чиқариш захиралари (1000, 1100, 1500, 1600)	150	1800000	1960000
Тугалланмаган ишлаб чиқариш (2000, 2100, 2300, 2700)	160	900000	5890000
Тайёр маҳсулот (2800)	170	450000	1165000
Товарлар (2900 дан 2980 нинг айирмаси)	180		
Келгуси давр харажатлари (3100)	**190**		
Кечиктирилган харажатлар (3200)	**200**		
Дебиторлар, жами (сатр. 220+240+250+260+270+280+290+300+310)	**210**	**1100000**	**1100000**
Шундан: муддати ўтган	211		
Харидор ва буюртмачиларнинг қарзи (4000 дан 4900 нинг айирмаси)	220	750000	750000
Ажратилган бўлинмаларнинг қарзи (4110)	230		
Шўъба ва қарам хўжалик жамиятларнинг қарзи (4120)	240		
Ходимларга берилган аванслар (4200)	250		
Мол етказиб берувчи ва пудратчиларга берилган авнаслар (4300)	260		

Бюджетга солиқ ва йиғимлар бўйича аванс тўловлар (4400)	270		
Мақсадли давлат жамғармалари ва суғурталар бўйича анвас тўловлари (4500)	280		
Таъсисчиларнинг устав капиталига улушлар бўйича қарзи (4600)	290		
Ходимларнинг бошқа операциялари бўйича қарзи (4700)	300		
Бошқа дебиторлик қарзлар (4800)	310	350000	350000
Пул маблағлари, жами (сатр. 330 + 340 + 350 + 360), шу жумладан	**320**	**2715650**	**1559500**
Кассадаги пул маблағлари (5000)	330	5000	5000
Ҳисоб-китоб счётидаги пул маблағлари (5100)	340	2710650	1554500
Чет эл валютасидаги пул маблағлари (5200)	350		
Бошқа пул маблағлари ва эквивалентлари (5500, 5600, 5700)	360		
Қисқа муддатли инвестициялар (5800)	**370**		
Бошқа жорий активлар (5900)	**380**		
II бўлим бўйича жами (сатр. 140+190+200+210+320+370+ 380)	**390**	**6965650**	**11674500**
Баланс активи бўйича жами (сатр. 130 + 390)	**400**	**31965650**	**36659500**

Пассив			
I. Ўз маблағлари манбалари			
Устав капитали (8300)	410	3000000	3000000
Қўшилган капитал (8400)	420		
Резерв капитали (8500)	430	450000	450000
Сотиб олинган хусусий акциялар (8600)	440		
Тақсимланмаган фойда (қопланмаган зарар) (8700)	450	2000000	2000000
Мақсадли тушумлар (8800)	460		
Келгуси давр харажатлари ва тўловлар учун захиралар (8900)	470		
I бўлим бўйича жами (сатр. 410+420+430–440+450+460+470)	**480**	**5450000**	**5450000**
II. Мажбуриятлар			
Узоқ муддатли мажбуриятлар, жами (сатр.500+520+530+ 540+550+560+570+580+590)	**490**		
шу жумладан: узоқ муддатли кредиторлик қарзлар (сатр. 500+520+540+ 560+590)	491		

Мол етказиб берувчи ва пудратчиларга узоқ муддатли қарз (7000)	500		
Ажратилган бўлинмаларга узоқ муддатли қарз (7110)	510		
Шўъба ва қарам хўжалик жамиятларга узоқ муддатли қарз (7120)	520		
Узоқ муддатли кечиктирилган даромадлар (7210, 7220, 7230)	530		
Солиқ ва мажбурий тўловлар бўйича узоқ муддатли кечиктирилган мажбуриятлар (7240)	540		
Бошқа узоқ муддатли кечиктирилган мажбуриятлар (7250, 7290)	550		
Харидорлар ва буюртмачилардан олинган аванслар (7300)	560		
Узоқ муддатли банк кредитлари (7810)	570		
Узоқ муддатли қарзлар (7820, 7830, 7840)	580		
Бошқа узоқ муддатли қарзлар (7900)	590		
Жорий мажбуриятлар, жами (сатр.610+630+640+650+660+670 +680+690+700+710+720+730+740+750+ 760)	**600**	**26515650**	**31209500**
шу жумладан: жорий кредиторлик қарзлар (сатр.610+630+650+670+ 680+690+700+710+720+760)	601	26515650	31209500
шундан: муддати ўтган жорий кредиторлик қарзлари	602		
Мол етказиб берувчи ва пудратчиларга қарз (6000)	610	2600000	2664000
Ажратилган бўлинмаларга (6110)	620		
Шўъба ва қарам хўжалик жамиятларга қарз (6120)	630		
Кечиктирилган даромадлар (6210, 6220, 6230)	640		
Солиқ ва мажбурий тўловлар бўйича кечиктирилган мажбуриятлар (6240)	650		
Бошқа кечиктирилган мажбуриятлар (6250, 6290)	660		
Олинган аванслар (6300)	670		900000
Бюджетга тўловлар бўйича қарз (6400)	680	1437750	1572750
Суғурталар бўйича қарз (6510)	690		
Мақсадли давлат жамғармаларига тўловлар бўйича қарз (6520)	700	1477750	1582750
Таъсисчиларга бўлган қарзлар (6600)	710		

Меҳнатга ҳақ тўлаш бўйича қарз (6700)	720	1000150	4490000
Қисқа муддатли банк кредитлари (6810)	730	20000000	20000000
Қисқа муддатли қарзлар (6820, 6830, 6840)	740		
Узоқ муддатли мажбуриятларнинг жорий қисми (6950)	750		
Бошқа кредиторлик қарзлар (6950 дан ташқари 6900)	760		
II бўлим бўйича жами (сатр. 490 + 600)	**770**	**26515650**	**31209500**
Баланс пассиви бўйича жами (сатр. 480 + 770)	780	**31965650**	**36659500**

БАЛАНСДАН ТАШҚАРИ СЧЁТЛАРДА ҲИСОБГА ОЛИНАДИГАН ҚИЙМАТЛИКЛАРНИНГ МАВЖУДЛИГИ ТЎҒРИСИДА МАЪЛУМОТ

Кўрсаткичлар номи	**Сатр коди**	**Ҳисобот даври бошига**	**Ҳисобот даври охирига**
Оператив ижарага олинган асосий воситалар (001)	790		
Масъул сақлашга қабул Қилинган товар-моддий қийматликлар (002)	800		
Қайта ишлашга қабул қилинган материаллар (003)	810		
Комиссияга қабул қилинган товарлар (004)	820		
Урнатиш учун қабул қилинган ускуналар (005)	830		
Қатъий ҳисобот бланкалари (006)	840		
Тўловга қобилиятсиз дебиторларнинг зарарга ҳисобдан чиқарилган қарзи (007) Олинган мажбурият ва тўловларнинг таъминоти (008)	850 860		
Берилган мажбурият ва тўловларнинг таъминоти (009)	870		
Молиявий ижарага берилган асосий воситалар (010)	880		
Ссуда шартномаси бўйича олинган мулклар (011)	890		
Келгус и даврлар да солиқ базадан солинадиган чиқариладиган харажатлар ((	900		
Вақтинчалик солиқ имтиёзлари (013)	910		
Фойдаланишдаги инвентар ва хўжалик жиҳозлари (014)	920		
Оддий ширкат (қўшма фаолият) шартномаси асосида олинган мулклар((	930		

Фойдаланиш ҳуқуқи бўйича олинган номоддий активлар(016)	940		

Шу ўринда ҳисобнинг ҳар бир обекти ҳамда маблағлар ва манбаларининг ҳар бир тури учун алоҳида счётлар очилади.Дебит ва кредит бўйича ёзилган муомалалар суммаларнинг жами айланма (оборот) деб номланиши ҳақида ҳам тўхталиб ўтмоқчиман.Счётларнинг бир томонида қайд этилган суммалар билан унинг бошқа томонидаги кўрсатилган суммалар ўртасидаги фарқ қолдиқ ёки салдо деб номланади.Бугалтерия счётлари—хўжалик обектларининг хўжалик жараёнидаги ҳаракатини тартибга солиб,ҳисоб олиш ва назорат қилиш усулидир.Амалда счётлар жадвал,карточка ёки дафтар варағи шаклида бўлиб, у 2 қисмга бўлинади.Унинг чап қисми “дебит”, ўнг қисми эса “кредит” деб аталади.”Дебит” сўзи лотинчадан олинган бўлиб, қарздор деган маънони билдиради.”Кредит” эса ишонди деган маънони англатади.

Шунигнгдек,бугалтерия счётлар бўйича актив ва пассив счётларга бўлинади.

Актив—счётларда хўжалик маблағлари акс эттирилса, пассив счётларда уларнинг манбалари акс эттирилди.Пассив счётларда акси бўлади.Актив счётларда қолдиқ ҳар доим унинг дебитида бўлса(дебитли қолдиқ),пассив счётларда унинг кредитида (кредитли қолдиқ) бўлади.

Фойдаланилган адабиётлар:

1.”Бухгалтерия ҳисоби асослари “ .С.Юлдашева. И.Мастеева. В.Махкамова.
2.БҲМС нинг 12-сони.